

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 3 november 2000 (07.11)
(OR. fr)**

12946/00

LIMITE

DEVGEN 128

VERSLAG

van: het COREPER

d.d.: 31 oktober 2000

aan: de RAAD "ONTWIKKELING" van 10 november 2000

Betreft: ~~ontwerp~~-verklaring van de Raad en de Commissie over het ontwikkelingsbeleid van de Europese Gemeenschap

1. Het voorzitterschap heeft op basis van een mededeling van de Commissie (doc. 8333/00) een ontwerp-verklaring opgesteld over het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap. De aan-neming van zo'n algemene beleidsverklaring is in mei 1999 door de Raad aanbevolen in zijn conclusies inzake de resultaten van de evaluatie van de ontwikkelingsinstrumenten en -programma's van de Europese Gemeenschap.
2. Het ontwerp van het voorzitterschap is meermaals door de Groep en op 31 oktober 2000 door het COREPER besproken. Rekening houdend met de gemaakte opmerkingen heeft het voor-zitterschap na deze vergadering het ontwerp opgesteld dat in bijlage I bij dit verslag is opgenomen.
3. Het werd nuttig geacht een bondige samenvatting van de verklaring te maken, om de tekst toegankelijker te maken voor het publiek. Een ontwerp-samenvatting is in bijlage II opgenomen.
4. Het Comité legt deze teksten ter beoordeling aan de Raad voor en geeft hem in overweging ze goed te keuren.

**Ontwerp-verklaring van de Raad en de Commissie
over het ontwikkelingsbeleid van de Europese Gemeenschap**

1. Het ontwikkelingsvraagstuk heeft niet aan belang ingeboet, integendeel. In Sub-Sahara Afrika of Zuid-Azië leeft meer dan 40% van de bevolking nog steeds onder de armoedegrens. Wereldwijd lijden 800 miljoen mensen, onder wie 200 miljoen kinderen, aan chronische ondervoeding. In de achtenveertig minst ontwikkelde landen bedraagt het schoolbezoekpercentage slechts 36%. De arme bevolkingsgroepen in de ontwikkelingslanden worden op onevenredige wijze getroffen door de belangrijkste overdraagbare ziektes (HIV/AIDS, malaria en tuberculose). De mondialisering, die in de eerste plaats een gestage aanwas van de handelsstromen en particuliere investeringen met zich meebrengt, biedt enerzijds mogelijkheden maar houdt anderzijds het risico van marginalisering in. De schuldenlast is voor de ontwikkelingslanden vaak een blok aan het been. De toenemende ongelijkheid bewijst dat groei en bepaalde vormen van steun niet altijd voldoende zijn om verbetering te brengen in deze situatie. Armoede en de daarmee gepaard gaande uitsluiting zijn de belangrijkste oorzaken van conflicten en vormen een bedreiging voor de stabiliteit en de veiligheid van heel wat landen en regio's.

2. De Europese Unie is goed voor de helft van de officiële hulp aan ontwikkelingslanden en is voor heel wat van die landen de belangrijkste handelspartner. De Unie is actief in alle regio's van de wereld. Deze inspanning is een uiting van broodnodige solidariteit, die een wezenlijke dimensie van het optreden van de Unie op internationaal gebied vormt. Het tot uiting brengen van deze solidariteit moet worden beschouwd als een aangelegenheid van groot politiek belang. Indachtig de grondbeginselen van haar eigen structuur is het de taak van de Unie om deze boodschap in alle fora uit te dragen en erop toe te zien dat deze steun vindt, met name in de andere geïndustrialiseerde landen.

3. De Gemeenschap speelt een belangrijke rol op ontwikkelingsgebied. De sterke groei van het aantal externe partners, de creatie van nieuwe instrumenten en de toename van haar financiële middelen hebben de noodzaak verscherpt om een duidelijke en samenhangende strategie te bepalen. De internationale ontwikkelingsdoelstellingen, zoals die met name in het kader van de Commissie voor ontwikkelingsbijstand van de OESO zijn omschreven, de uitkomst van de grote internationale conferenties en de in het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap verankerde beginselen vormen het uitgangspunt van deze strategie. Deze dient alle ontwikkelingslanden te bestrijken die samenwerkings- en partnerschapsbetrekkingen met de Gemeenschap onderhouden. Aldus luidt één van de belangrijkste aanbevelingen die de Raad heeft geformuleerd in zijn conclusies van mei 1999 betreffende de evaluatie van de communautaire hulp. Een en ander past in het bredere kader van het debat over de versterking van de doeltreffendheid van het externe optreden van de Unie en de door de Commissie op gang gebrachte hervorming ter verbetering van haar beheer van de betreffende programma's.

4. In haar mededeling van 26 april 2000 heeft de Commissie nieuwe richtsnoeren voor het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap voorgesteld. De Raad beschouwt deze bijdrage als uitgangspunt van een vernieuwingsproces dat hij wenst voort te zetten in nauw overleg met het Europees Parlement en in een geest van dialoog met de ontwikkelingslanden en met de vertegenwoordigers van de civiele maatschappij. De uitkomst van dit proces zal afhangen van de bereidheid van de betrokken partijen om zich daarvoor in te zetten. Het welslagen ervan zal bepalend zijn voor de internationale geloofwaardigheid van de Europese Unie.

5. Daarom moet de vernieuwende aanpak van de op 23 juni 2000 te Cotonou ondertekende partnerschapsovereenkomst met de ACS-landen ten volle worden benut. De uitvoering van deze overeenkomst biedt de Gemeenschap een unieke mogelijkheid om een vernieuwd beleid toe te passen, dankzij de kracht van de betrekkingen waarin een politieke dialoog, een handelsdimensie en ontwikkelingssteun verenigd zijn. Het allesomvattende karakter van zo'n aanpak is een troef voor de Gemeenschap, die zij verder moet ontwikkelen.

I. Principes en doelstellingen van het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap

6. Het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap wordt geschraagd door het beginsel van een duurzame menselijke en sociale ontwikkeling die rechtvaardig en participierend is. De bevordering van de rechten van de mens, de democratie, de rechtsstaat en behoorlijk bestuur maken daar een integrerend deel van uit.

Doelstellingen van het communautair beleid

7. Het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap moet in de eerste plaats erop gericht zijn de armoede terug te dringen en op termijn te elimineren. Dit betekent dat duurzame economische, sociale en milieu-ontwikkeling wordt gesteund, dat de geleidelijke integratie van de ontwikkelingslanden in de wereldeconomie wordt bevorderd en dat de wil aanwezig is om ongelijkheid te bestrijden.

Hoe kan armoede worden bestreden?

8. Het fenomeen armoede kan niet alleen worden gedefinieerd als gebrek aan inkomsten en financiële middelen; armoede omvat ook het begrip kwetsbaarheid en factoren zoals het afgesloten zijn van behoorlijke voeding, onderwijs en gezondheid, natuurlijke hulpbronnen en drinkbaar water, een stuk grond, werkgelegenheid en kredietverschaffing, informatie en politieke participatie, diensten en infrastructuur. Al deze elementen moeten aanwezig zijn om de kansarme bevolkingsgroepen in staat te stellen hun ontwikkeling zelf ter hand te nemen, gelijke kansen te hebben en in een veiliger omgeving te leven. Het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap moet daarom steun geven aan strategieën om de armoede terug te dringen waarin deze verschillende dimensies zijn opgenomen en die gericht zijn op consolidering van democratische processen, vrede en conflict-preventie, ontwikkeling van een sociaal beleid, integratie van sociale en milieudoelstellingen in macro-economische hervormingsprogramma's, aandacht voor gelijke kansen voor mannen en vrouwen, hervorming of totstandbrenging van een passend institutioneel kader, versterking van de capaciteit van overheid en particuliere sector en voorbereiding op natuurrampen.

9. Gestage groei is niettemin één van de basisvoorwaarden om armoede terug te dringen, maar volstaat als zodanig niet. De integratie van de ontwikkelingslanden - en met name van de minst ontwikkelde landen - in de wereldeconomie is een noodzakelijke voorwaarde voor hun groei en duurzame economische en sociale ontwikkeling. Er moet tegelijk worden vermeden dat ontwikkelingslanden nog meer worden gemarginaliseerd doordat zij geen deel hebben aan de opkomst van een informatiemaatschappij op mondiaal niveau. De verschillende actiemiddelen van de Unie moeten daarom op samenhangende wijze worden ingezet ten dienste van strategieën om de armoede terug te dringen, waarin de economische en commerciële, politieke en institutionele, sociale, culturele en milieuaspecten van de ontwikkeling zijn opgenomen.

10. Zonder te vergeten dat het ontwikkelingsbeleid dient te passen in het bredere kader van het externe optreden van de Unie, moet het worden vertaald in een verdeling van de middelen waarbij rekening wordt gehouden met de weerslag ervan op de terugdringing van de armoede. De situatie van de minst ontwikkelde landen en van de andere landen met geringe inkomsten moet derhalve prioriteit krijgen; daarbij moet tevens rekening worden gehouden met de inspanningen van de regeringen van de partnerlanden om de armoede terug te dringen, alsmede met wat zij kunnen en met wat zij aankunnen. Wat de landen met middelmatige inkomsten betreft moeten de landen waar een groot deel van de bevolking arm is en die ten volle betrokken zijn bij de uitvoering van samenhangende strategieën om de armoede terug te dringen, aanmoediging en aandacht krijgen.

Voorrang voor de ontwikkelingslanden

11. De sleutel voor het succes van het ontwikkelingsbeleid bestaat erin dat de partnerlanden de zeggenschap over hun strategieën behouden ("ownership"). Vanuit die optiek moet worden gestreefd naar een zo groot mogelijke deelname van alle geledingen van de maatschappij, zodat de voorwaarden kunnen worden geschapen voor een grotere rechtvaardigheid, deelname van de armen aan de opbrengst van de groei en versterking van het democratische weefsel. De verbintenissen die de ontwikkelingslanden en de geïndustrialiseerde landen tijdens de grote conferenties van de Verenigde Naties zijn aangegaan, vormen een gemeenschappelijk referentiekader voor een ontwikkelingsaanpak die toegespitst is op de sociale en menselijke aspecten en op een duurzaam beheer van de natuurlijke hulpbronnen en het milieu. Tegen deze achtergrond hecht de Europese Unie primordiaal belang aan de kwaliteit van de dialoog met de partnerlanden. Deze dialoog moet het mogelijk maken de samenhang tussen het beleid van het land in kwestie en de communautaire steun te waarborgen. De dialoog moet tevens gaan over de voorwaarden voor een doeltreffende samenwerking, die met name gericht is op de versterking van de capaciteiten in het partnerland en op goed bestuur, teneinde te zorgen voor een transparant en verantwoordelijk beheer van alle middelen die aan ontwikkeling worden besteed. Bij de verdeling van de ontwikkelingshulp moet rekening worden gehouden met deze parameters, zodat de middelen op die plaatsen kunnen worden ingezet waar zij de grootste kans hebben om de armoede op doeltreffende en duurzame wijze terug te dringen.

II. Verschuiving van de activiteiten van de Gemeenschap naar een beperkter aantal gebieden

12. Met deze doelstellingen en principes voor ogen moet worden gezocht naar middelen om het effect van het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap te maximaliseren. Daartoe moeten actieprioriteiten worden vastgelegd en nauwkeuriger sectorgebonden strategieën worden uitgestippeld. Rekening houdend met de personele middelen waarover de Commissie beschikt, lijkt het tevens onontbeerlijk de activiteiten van de Gemeenschap toe te spitsen op een beperkt aantal gebieden, die worden gekozen naargelang van hun bijdrage aan het terugdringen van de armoede en waarvoor de actie van de Gemeenschap een meerwaarde biedt.

13. In haar mededeling aan de Raad reikt de Commissie een lijst van zes gebieden aan die duidelijk aan deze criteria voldoen: verband tussen handel en ontwikkeling; steun voor regionale integratie en samenwerking; steun voor macro-economisch beleid; vervoer; voedselzekerheid en duurzame plattelandsontwikkeling; versterking van de institutionele capaciteiten, met name op het gebied van behoorlijk bestuur en de rechtsstaat.

De Raad onderschrijft deze keuzes en voegt daar de volgende verduidelijkingen aan toe:

Verband tussen handel en ontwikkeling

14. Door haar prominente rol op het gebied van handel en ontwikkelingssteun kan de Gemeenschap ertoe bijdragen dat beide gebieden met elkaar worden verbonden. De Gemeenschap moet zich ervan vergewissen dat het ontwikkelingsbeleid en het handels- en investeringsbeleid complementair zijn en elkaar versterken. De in de ontwikkelingslanden op gang gebrachte hervorming van het handelsbeleid moet in het verlengde liggen van de eigen ontwikkelingsdoelstellingen en -strategieën van die landen. Deze hervorming moet meer en beter gecoördineerde internationale steun krijgen. Het tempo van de liberalisatie van het handelsverkeer en de investeringen in de ontwikkelingslanden moet oog hebben voor de kwetsbaarheid van hun economieën en erop gericht zijn de dynamische gevolgen op lange termijn voor de samenleving te maximaliseren, met zo min mogelijk aanpassingskosten. De preferentiële toegang tot de markten van de ontwikkelde landen draagt eveneens bij tot de economische ontwikkeling en de integratie van de ontwikkelingslanden, en in de eerste plaats de MOL's, in de wereldeconomie. De Gemeenschap heeft zich ertoe verbonden de toegang tot de markt voor deze landen te verbeteren. Verbeteren alleen is echter niet voldoende. Er moet ook rekening worden gehouden met andere factoren: de beperkingen van het aanbod en concurrentie, het vermogen van de ontwikkelingslanden om voordeel te halen uit de openstelling van de markt, versterkte samenwerking op handelsgerelateerde gebieden, technologieoverdracht, toegang tot informatie en tot de wereldnetwerken, strategieën ter bevordering van investeringen en ontwikkeling van de particuliere sector. Er is passende steun nodig om met al deze dimensies rekening te kunnen houden. De financiële steun moet vanzelfsprekend gepaard gaan met een versterking van de veiligheid van investeringen en handelstransacties. Al met al is het zaak onze partners te helpen om de mondialisering te benutten, de impact van dit proces in goede banen te leiden en de negatieve gevolgen ervan te minimaliseren.

Regionale integratie en samenwerking

15. Regionale integratie en samenwerking dragen tot aan de opnemings van de ontwikkelingslanden in de wereldeconomie en bevorderen op doorslaggevende wijze de consolidering van vrede en conflictpreventie. Alleen daardoor kunnen de landen die daartoe bereid zijn, het hoofd bieden aan grensoverschrijdende vraagstukken, inzonderheid op het gebied van het milieu, alsmede van de exploitatie en het beheer van natuurlijke hulpbronnen. Gezien haar ervaring en de middelen waarover zij beschikt, kan de Gemeenschap de inspanningen van de ontwikkelingslanden op deze weg ondersteunen.

Steun voor het macro-economisch beleid en bevordering van een billijke toegang tot sociale diensten

16. Dankzij haar politieke en financiële gewicht kan de Unie, in overleg met de Bretton-Woods-instellingen, meewerken aan de verbetering van het macro-economische kader van de partnerlanden. Het terzake gevoerde beleid is van doorslaggevend belang om, in het kader van een doeltreffend en rigoureuus beheer van de overheidsmiddelen, te zorgen voor een rechtvaardige verdeling van de opbrengsten van de groei, toegang tot sociale basisdiensten zoals onderwijs en gezondheid, en om het ontstaan van een gunstig investeringsklimaat te bevorderen. De macro-economische hervormingen kunnen slechts duurzame effecten hebben indien zij de doelstellingen van sociale en

menselijke ontwikkeling volledig omarmen. Dit aspect van de samenwerking ligt ook in het verlengde van de uitvoering van het initiatief inzake de schuld van de arme landen met een zware schuldenlast (HIPC), waarbij de Gemeenschap in haar hoedanigheid van schuldeiser, maar vooral als donor samen met de lidstaten een aanzienlijke bijdrage heeft geleverd. De aandacht voor de sociale sectoren spoort met de aanpak die is ontwikkeld in de documenten over de strategie voor de terugdringing van de armoede (PRSP), die een integrerend deel van dit initiatief zijn. Voorts dient de Gemeenschap rekening houdend met het macro-economische kader haar steun in de sociale sectoren (gezondheid, onderwijs) voort te zetten, met name om een billijke toegang tot de sociale diensten te waarborgen. Die steun zal de vorm aannemen van sectorale programma's en gebaseerd zijn op een dialoog met alle partners.

Vervoer

17. De Gemeenschap heeft een unieke ervaring verworven met de aanleg en het onderhoud van vervoersinfrastructuur; zij beschikt over het financiële draagvlak om daarvoor de vereiste grote investeringen bijeen te brengen. Immers, doeltreffende vervoerssystemen zijn noodzakelijk voor economische en sociale ontwikkeling en voor de toegang tot de sociale basisdiensten. De deelname van de partnerlanden lijkt een voorwaarde om deze inspanningen te kunnen bestendigen.

Voedselzekerheid en duurzame plattelandsontwikkeling

18. Duurzame plattelandsontwikkeling en voedselzekerheid vormen een belangrijk element in de armoedebestrijdingsstrategieën van de Gemeenschap, die de verbintenissen van de Wereldvoedseltop heeft onderschreven. De Gemeenschap blijft een belangrijke partner van het Voedselhulpverdrag van Londen. Het optreden van de Gemeenschap moet verder worden uitgebouwd in het licht van het huidige debat over de relatie tussen voedselzekerheid als doel dat bijdraagt tot terugdringing van de armoede, en voedselhulp als instrument van humanitaire hulp. Ook wat het verband tussen noodhulp en ontwikkeling betreft, zal moeten worden gezocht naar een betere onderlinge afstemming tussen het voedselzekerheidsbeleid en de humanitaire hulp. Wat de plattelandsontwikkeling betreft, zullen doeltreffendheid en duurzaamheid slechts kunnen worden gewaarborgd door langetermijnstrategieën die in onderling overleg worden uitgewerkt en uitgevoerd en waarmee de prioriteiten van het platteland kunnen worden vertaald in de algemene en sectorale beleidsmaatregelen. De Gemeenschap heeft een rijke ervaring op deze gebieden.

Versterking van de institutionele capaciteiten

19. Functionerende democratische instellingen zijn een voorwaarde voor duurzame ontwikkeling. Goed bestuur, dat ook bestrijding van corruptie inhoudt, en de rechtsstaat zijn van doorslaggevend belang voor de strategieën om de armoede terug te dringen. De Gemeenschap is in dit opzicht bijzonder goed geplaatst om de versterking van de institutionele capaciteiten van de partnerlanden te steunen. Zij kan immers neutraler optreden dan de lidstaten met hun eigen geschiedenis en specifieke rechtsstelsels. Het gewicht van haar solidariteit en haar geïntegreerde aanpak van de samenwerking vormen zonder meer belangrijke troeven. Op alle gebieden waarop de Europese hulp is gericht, met name de handel, het economisch beleid, de sociale sectoren en de regionale integratie, moeten middelen worden aangewend.

Horizontale aspecten

20. Wanneer zij de hierboven genoemde activiteiten uitvoert, moet de Gemeenschap, in alle stadia, erop toezien dat horizontale overwegingen in haar beleid worden geïntegreerd ("mainstream"); het gaat met name om de bevordering van de mensenrechten, gelijke kansen voor mannen en vrouwen, en de milieudimensie. Met milieubescherming moet altijd rekening worden gehouden bij het uitstippelen en het uitvoeren van elk communautair beleid, met name om duurzame ontwikkeling te bevorderen. Met het oog daarop dienen milieuvraagstukken systematisch in de ontwikkelingsinstrumenten van de Gemeenschap te worden opgenomen. Deze horizontale vraagstukken vormen doelstellingen op zich, en zijn onontbeerlijk om het effect en de duurzaamheid van de samenwerking te versterken. De Gemeenschap beschikt in dit verband over referentieteksten die in het kader van de Verenigde Naties of op communautair niveau zijn aangenomen. Gezien de ernst van de gevolgen voor de ontwikkelingslanden die ermee te kampen hebben, moet er systematisch aandacht zijn voor conflictpreventie en crisisbeheersing.

Andere aspecten

+ migratie
+ terrorisme

21. Gelet op de algemene dimensie van het probleem en de ernst van de situatie op het gebied van overdraagbare ziektes alsmede van de gevolgen ervan voor de armoede dient een snel optreden van de Gemeenschap en de lidstaten op dit gebied - waarbij aandacht besteed wordt aan de verschillende dimensies van het probleem - als een absolute noodzaak te worden aangemerkt.

22. De ontwikkeling van de informatie- en communicatietechnologieën opent vele mogelijkheden voor de ontwikkelingslanden, met name op het vlak van de uitbouw van de privé-sector. Vermeden moet worden dat deze technologieën een nieuwe bron van marginalisering worden. De Gemeenschap en de lidstaten dienen daartoe bij te dragen, door snel de te dien einde te volgen aanpak te bezien. Tenslotte dient de Gemeenschap onderzoek in ontwikkelingslanden te bevorderen.

III. Methodes om tot doeltreffender samenwerking te komen

23. Door te erkennen dat de strategische hoofdlijnen van het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap verduidelijking behoeven, wilde de Raad in de eerste plaats het effect en de doeltreffendheid van de communautaire hulp vergroten. In die optiek blijkt een betere wisselwerking met de overige beleidsterreinen van de Gemeenschap en de activiteiten van de lidstaten noodzakelijk.

Hervorming van de externe hulp

24. De Commissie is verwikkeld in een hervorming van haar beheer van de externe hulp, die in eerste instantie onder haar verantwoordelijkheid valt. Zij heeft zich voorgenomen het programmeringsproces aan te scherpen, een groep voor kwaliteitsondersteuning op te richten die zal moeten zorgen voor de nodige samenhang tussen de voor alle ontwikkelingslanden uitgestippelde strategieën, alsmede een deconcentratie- en decentralisatietendens in de hand te werken met de bedoeling om de besluiten van de partnerlanden beter op elkaar af te stemmen. Verder moet het financieel reglement worden vereenvoudigd en dienen de menselijke hulpbronnen, vooral wat de delegaties betreft, te worden uitgebreid. De Raad juicht deze hervormingswil toe en steunt de Commissie bij de snelle uitvoering van haar voorstellen. Daarbij zal de Commissie erop moeten toezien dat de huidige operationele capaciteiten van de Gemeenschap in stand worden gehouden en op termijn worden versterkt.

25. Deze aanpak moet een weerslag hebben op de instrumenten voor communautaire hulp. Door een glijdende programmering in te voeren, die het gemakkelijker maakt om rekening te houden met de behoeften en mogelijkheden van de begunstigde landen en de ontwikkeling daarvan in de tijd, en door meer een beroep te doen op sectorgebonden steun en directe begrotingshulp - mits de omstandigheden zulks toestaan en achteraf een controle kan worden ingesteld -, kan worden bijgedragen tot een doeltreffender beheer en een betere besteding van de middelen. De nieuwe werkwijze van het ACS-EG-partnerschap kan in dit verband als voorbeeld worden beschouwd.

26. De Gemeenschap moet bovendien beter rekening houden met de lessen uit het verleden en een aanpak ontwikkelen die op resultaten is gebaseerd. De evaluatiefunctie moet worden versterkt en onafhankelijk zijn. Met de uit de evaluatie getrokken lessen zal rekening moeten worden gehouden bij het ontwerpen van nieuwe programma's en projecten.

27. Het op elkaar afstemmen van ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp is van primordiaal belang. Dit is namelijk bepalend voor het vermogen van de Unie om haar samenwerking aan te passen aan de behoeften van de landen die door conflicten of natuurrampen worden getroffen. Er moet naar worden gestreefd om noodhulp, rehabilitatie en ontwikkeling naadloos op elkaar te laten aansluiten.

*MED-comité
ALA-comité*
28. Ter versoepeling van de procedures is men begonnen met het toespitsen van de taken van de beheerscomités op de strategische aspecten van de samenwerking. Deze maatregel zal de lidstaten in staat stellen hun aandacht in de eerste plaats te richten op het beleid, de programmering per land, de sectorgebonden strategieën en de onderwerpen die tot Europese coördinatie nopen, voorafgaand aan internationaal overleg. Er moet natuurlijk voor worden gezorgd dat de grootst mogelijke transparantie behouden blijft en nauw overleg over de afzonderlijke projecten gewaarborgd wordt, met name via operationele coördinatie.

Coördinatie

29. Het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap bepaalt dat de Gemeenschap en de lidstaten hun ontwikkelingssamenwerkingsbeleid coördineren en overleg plegen over hun hulp-programma's, ook in internationale organisaties en tijdens internationale conferenties. Verder is bepaald dat zij gezamenlijk kunnen optreden en dat de lidstaten kunnen bijdragen tot de tenuitvoerlegging van communautaire hulpprogramma's.

30. De doeltreffendheid van de hulp kan in belangrijke mate worden verbeterd door de coördinatie in de Unie te versterken. Om daar zoveel mogelijk voordeel uit te halen, moet eerst de kennis over de acties van de Gemeenschap en van de lidstaten worden verbeterd. Daarom dient de onderlinge uitwisseling van informatie te worden aangemoedigd, opdat de Unie over de middelen kan beschikken die haar in staat stellen het overzicht te houden van haar inspanningen, over alle instrumenten heen.

31. Bijzondere nadruk moet ook worden gelegd op de intensivering van de coördinatie tussen de vertegenwoordigingen van de lidstaten en van de Commissie ter plekke, zo dicht mogelijk bij het partnerland en in alle fasen van de uitwerking, de uitvoering en de evaluatie van de communautaire programma's, met behulp van de strategische landendocumenten. Een en ander gaat samen met de door de Gemeenschap beoogde spreiding en decentralisatie.

32. De dialoog met de andere geldschieters, en met name met de Bretton-Woodsinstellingen en de organisaties van de Verenigde Naties, moet eveneens worden verbeterd. De Unie moet er tevens voor zorgen dat de prominente coördinerende rol voor het partnerland in kwestie wordt bevorderd, zulks ten dienste van de ontwikkelingsstrategieën die dat land heeft ontwikkeld. In die optiek lijkt een harmonisatie van haar procedures noodzakelijk. De Gemeenschap zal eveneens de prominente rol van het partnerland in kwestie bevorderen bij de coördinatie van de gemeenschappelijke inspanningen van de geldschieters in het kader van initiatieven zoals het algemeen ontwikkelingskader (*Comprehensive Development Framework*).

33. Tot slot moet de Unie in de internationale fora op samenhangende wijze en, waar mogelijk, met één stem spreken, teneinde haar ontwikkelingsbeleid beter tot zijn recht te laten komen en meer invloed uit te oefenen op het tot stand komen van een internationale consensus op dit gebied. Haar geloofwaardigheid en de samenhang van haar optreden staan hier op het spel.

34. Al met al zal een verbeterde coördinatie in de Unie de zichtbaarheid van de Europese steun ten behoeve van de partnerlanden helpen verbeteren. Het gaat er niet zozeer om de vlag te tonen, maar wel om het beïnvloedingsvermogen van de Unie te versterken, zodat het hefboomeffect van haar inspanningen voldoende groot is om haar in staat te stellen haar doelstellingen te verwezenlijken. Een betere doeltreffendheid en effect zijn doorslaggevende factoren voor een grotere zichtbaarheid.

Complementariteit

35. Een grotere complementariteit komt tegemoet aan de noodzaak van een betere werkverdeling tussen de Gemeenschap en de lidstaten. Geen enkele geldschieder kan er aanspraak op maken in alle landen en in alle sectoren van de samenwerking uitstekend werk te verrichten. De ervaring van de Gemeenschap en haar lidstaten moet daarom worden benut om, per geval, tot een taakverdeling te komen die oog heeft voor de prominente rol die voor het partnerland is weggelegd en daarbij rekening houdend met de respectieve voordelen van elk der partijen.

36. Ook de betrekkingen met de Bretton-Woodsinstellingen, de organisaties van de Verenigde Naties en de andere geldschieters is van groot belang. De geldschieters moeten steeds meer in staat zijn hun ervaringen en analyses te delen, met name bij het volgen van een sectorale aanpak.

37. De concentratie van de activiteiten van de Gemeenschap tot een beperkter aantal sectoren ligt geheel en al in het verlengde daarvan. De mogelijkheid om, in het geval van cofinanciering, het beheer van de communautaire middelen aan de lidstaten of hun uitvoeringsinstanties te delegeren, zoals bepaald in het intern akkoord betreffende het 9e EOF, kan daartoe bijdragen. De strategische landendocumenten bieden een uitgelezen mogelijkheid om de complementariteit te bevorderen.

38. De bijdrage van een breed scala van actoren van de civiele maatschappij aan het beleid van de Gemeenschap heeft reeds brede erkenning gekregen in het kader van het nieuwe partnerschap met de ACS-landen. In het kader van de betrekkingen van de Unie met de rest van de wereld moet een aanpak worden aangemoedigd die een grotere participatie van niet-gouvernementele organisaties, van de economische en sociale actoren en van de particuliere sector bevordert. Meer in het bijzonder moet, zowel in Europa als in de ontwikkelingslanden, het partnerschap met de ngo's worden versterkt en moet de ontwikkeling van de mogelijkheden van niet-gouvernementele actoren in de partnerlanden worden gesteund, om hun deelneming aan de dialoog over de strategieën en aan de uitvoering van de ontwikkelingsprogramma's te vergemakkelijken.

Samenhang

39. Er is meer samenhang nodig tussen de verschillende communautaire beleidsterreinen die op duurzame ontwikkeling gericht zijn. Er moet naar worden gestreefd dat de doelstellingen van het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap worden meegenomen bij de ontwikkeling en de uitvoering van andere beleidsinitiatieven die gevolgen hebben voor de ontwikkelingslanden. Dit doel kan worden verwezenlijkt door een systematische en grondige analyse van de eventuele indirecte gevolgen van de maatregelen op bijzonder kwetsbare gebieden, en door rekening te houden met de ontwikkelingsproblematiek in de besluitvorming bij de Commissie.

IV. Uitvoering en follow-up

40. Een verduidelijking van het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap in het kader van een verklaring heeft pas zin wanneer een en ander snel een concrete vertaling krijgt. De operationele inhoud van de hierboven genoemde doelstellingen, beginselen en methodes moet derhalve worden gepreciseerd.

41. Verder lijkt het onontbeerlijk dat de Commissie een resultaatgericht actieprogramma opstelt.

42. De uitvoering van de nieuwe richtsnoeren moet overkomen als een proces dat op lange termijn veranderingen zal teweegbrengen, en waarvoor een krachtige politieke bereidheid en de instandhouding van een klimaat van vertrouwen vereist zijn. Door een regelmatige follow-up zal de Gemeenschap de behaalde resultaten kunnen toetsen en, zo nodig, de aanpassingen kunnen doorvoeren die onlosmakelijk verbonden zijn met een evolutief proces.

43. Op gezette tijden zal een balans moeten worden opgemaakt van de uitvoering van de algemene beleidsverklaring en van het actieprogramma. In die optiek wordt de Commissie verzocht de Raad en het Europees Parlement jaarlijks een verslag inzake het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap voor te leggen waarin met name kwaliteitsaspecten worden geëvalueerd. Te zijner tijd zal dit beleid in zijn geheel moeten worden geëvalueerd.

43. Teneinde de publieke opinie bewust te maken van de inzet en de doelstellingen van de Europese solidariteit ten aanzien van de ontwikkelingslanden, moet aan deze verklaring de grootst mogelijke bekendheid worden gegeven. De Raad en de Commissie zullen zich daartoe beijveren, door met name het onderricht op het gebied van ontwikkelingshulp te bevorderen.

**Ontwerp-verklaring van de Raad en de Commissie
over het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap**

Samenvatting

De Europese Unie is een hoofdrolspeler op ontwikkelingsgebied. Zij neemt de helft van de totale overheidssteun voor haar rekening en is voor veel ontwikkelingslanden de belangrijkste handels-partner. Met deze verklaring geven de Raad en de Commissie uiting aan hun wil om de solidariteit van de Gemeenschap met die landen in het kader van een partnerschap waarbij de mensenrechten, de democratische beginselen, de rechtsstaat en behoorlijk bestuur gewaarborgd zijn, te bevestigen, en een begin te maken met een proces van vernieuwing van het ontwikkelingsbeleid van de Unie, gebaseerd op het streven naar meer efficiëntie in overleg met de overige actoren op het internationale podium van de ontwikkelingsproblematiek en de betrokkenheid van de burgers van de Unie.

De hoofddoelstelling van het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap is het terugdringen en uiteindelijk uitroeien van armoede.

Armoede houdt ook kwetsbaarheid in en is het resultaat van verscheidene factoren. De Gemeenschap is derhalve vastbesloten om strategieën voor armoedevermindering te volgen waarin die verschillende aspecten hun plaats hebben en die stoelen op een analyse van de beperkingen en de mogelijkheden die eigen zijn aan elk ontwikkelingsland. De strategieën moeten bijdragen aan de versterking van de democratie, de bestendiging van de vrede en het voorkomen van conflicten, een geleidelijke integratie in de wereldeconomie, een betere inachtneming van de sociale en de milieu-aspecten met het oog op duurzame ontwikkeling, de gelijkheid van man en vrouw en de versterking van de capaciteiten van de publieke en private actoren. Er moet voor gezorgd worden dat de partnerlanden zich die strategieën eigen maken en dat deze opgenomen worden in de dialoog tussen de staat en de civiele maatschappij.

De Gemeenschap zal zich concentreren op zes gebieden die gekozen zijn vanwege de meerwaarde van het communautaire optreden en de bijdrage aan de armoedevermindering: verband tussen handel en ontwikkeling; regionale integratie en samenwerking; steun aan macro-economische beleidsmaatregelen en bevordering van een billijke toegang tot de sociale diensten; vervoer; voedselzekerheid en duurzame plattelandsontwikkeling; versterking van de institutionele capaciteiten. Systematisch zal er aandacht besteed worden aan de mensenrechten, het milieu, de gelijkheid van man en vrouw en goed bestuur.

Het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap is gericht op alle ontwikkelingslanden. Bij de verdeling van de middelen krijgen de minst ontwikkelde landen en de overige landen met een laag inkomen speciale aandacht in een benadering waarbij rekening wordt gehouden met hun inspanningen om de armoede te verminderen, hun behoeften, hun prestaties en hun opnemingsvermogen. De strategieën voor armoedevermindering worden ook aangemoedigd in midden-inkomenslanden waar nog een groot gedeelte van de bevolking arm is.

De Gemeenschap en haar lidstaten zullen hun beleid en programma's coördineren om het rendement ervan te optimaliseren. Er zal gestreefd worden naar een betere complementariteit binnen de Unie en met de overige geldschieters, met name in het kader van de landenstrategieën. Met het oog op een grotere samenhang zullen de ontwikkelingsdoelstellingen van de Gemeenschap beter in acht genomen worden bij de uitvoering van de overige gemeenschappelijke beleidsmaatregelen.

De Raad steunt de Commissie in haar streven naar een doeltreffender beheer van de externe hulp van de Gemeenschap. In dit kader worden thans met name haar diensten gestructureerd, krijgt de programmering een belangrijkere plaats, worden de programma's meer resultaatgericht, wordt er een evaluatiepraktijk ontwikkeld, komt er een proces van deconcentratie en decentralisatie en worden de taken van de beheerscomités opnieuw op de strategische aspecten van de samenwerking gericht. De vereenvoudiging van het financieel reglement en de door de Commissie gevraagde uitbreiding van het personeelsbestand, moeten worden aangemoedigd.

Deze verklaring over het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap moet vergezeld gaan van een actieprogramma van de Commissie waarin de operationele uitvoeringsbepalingen zijn aangegeven. Het zal permanent op de voet worden gevolgd, met name aan de hand van een jaarverslag.